

התבכה בחדש השביעי וגו'. בא וראה, כל אלו הימים הולכת אָמָא על הבנים כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט הַצַּד הָאֲחֵר עֲלֵיהֶם וּבְכַדִּי לְהַצִּיל אוֹתָם. כִּיּוֹן שֶׁנִּצְּלוּ בְּנֵיהּ וְהָרִי יוֹשְׁבִים בְּסִכּוֹת, שְׁמוּרִים בְּשִׁמְרָה, יוֹם רֵאשׁוֹן וְיוֹם שְׁנֵי צִוְתָהּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה לְמַגְנֵי שְׁאֵר הָעַמִּים, וְהִיא לֹא שׁוֹרָה שֵׁם. כִּיּוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁהוּא י"ז לַחֲדָשׁ, מִתְחִילָה לְשׁוֹרָת עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְתַנַּח הַתְּבָכָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ עַל הָרִי אֲרָרֵט. הָרִים שְׁכָל קָלְלוֹת וְיִסּוּרִים שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל חַג לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, וְלֹא יוֹם שְׁנֵי, אֶלֶּא יוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁמוּסִיף וְגוֹרַע שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. מוּסִיף אוֹתִיּוֹת וְגוֹרַע קֶרְבָּנוֹת, שְׁפָתוֹב עֲשִׂיתִי עֶשֶׂר וְגו'. וְכַף רֵאשִׁי לְרַע עֵינַי, מִפְּנֵי שִׂיּוֹם רֵאשׁוֹן וְיוֹם שְׁנֵי שְׁמַחַת בְּנֵיהּ, וְהֵם מְחַלְקִים שְׁלָלָם לָהֶם. מִיּוֹם שְׁלִישִׁי וְהִלָּאָה, שְׁהִיא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, מַה פְּתוּב? (ס) וְהַמִּים הֵיוּ הַלּוֹף וְחִסּוֹר עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי כְּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רֵאשֵׁי הָהָרִים. וְהַמִּים הֵיוּ הַלּוֹף וְחִסּוֹר - אֵלּוּ הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְמַעֲטִים. וְכִמוֹ שֶׁהֵם מִתְמַעֲטִים, כִּף גַּם מִתְמַעֲט הַטּוֹב שְׁלָהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר, בֵּא וְרֵאָה, מִיּוֹם שְׁנֵי מִתְחִילִים הַמִּים לְהִרְאוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחִילוּ הַמִּים - מִיּוֹם שְׁלִישִׁי הִיא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, וְאֵלּוּ הַמִּים לֹא הֵיוּ יוֹדְעִים הַבְּבִלִים (בבלי) מִדּוּעַ רְשׁוּמִים כָּאֵן, שְׁהָרִי הַטּוֹב שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ בְּמִקּוֹם הַמְּעוּט, אֶלֶּא בְּמִקּוֹם הַרְבִּיבִי. וּמִפְּנֵי שֶׁאֵלּוּ הַמִּים

פְּתַח, (בראשית ח) וְתַנַּח הַתְּבָכָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. תָּא חֲזִי, כָּל הַנִּי יוֹמִין, אֲזֵלַת אִמָּא עַל בְּנֵיָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט סְטָרָא אַחְרָא עֲלֵיהוּ, וּבְגִין לְשַׁזְּבָא לוֹן. כִּיּוֹן דְּאִשְׁתַּזִּיבוּ בְּנֵהָא, וְהָא יִתְבִּין בְּסִפּוֹת, מִתְנַטְרִין בְּנִטּוּרָא. יוֹמָא קַדְמָאָה, וְיוֹמָא תַנְיָנָא, פְּקֻדַת לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, לְמַעַבְד סְעוּדָתָא לְמַמְנָן דְּשְׁאֵר עַמִּין, וְאִיהִי לֹא שְׁרִיא תַמָּן. כִּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה, דְּאִיהוּ י"ז לַחֲדָשׁ, שְׁרִיאַת לְמִשְׁרֵי עֲלֵיהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְתַנַּח הַתְּבָכָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עֶשֶׂר יוֹם לַחֲדָשׁ עַל הָרִי אֲרָרֵט, טוּרִין דְּכָל לְוֹטִין וּמְרַדִּין שְׁרָאן בְּגוּוּיָהּוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹמָא קַדְמָאָה דְּחַג, לֹא שְׁרִיא עֲלֵיהוּ, וְלֹא יוֹמָא תַנְיָנָא, אֶלֶּא יוֹמָא תְּלִיתָאָה, דְּאוּסִיף וְגַרַע שְׁרִיא עֲלֵיהוּ, אוּסִיף אַתּוּון, וְגַרַע קֶרְבָּנִין. דְּכְּתִיב עֲשִׂיתִי עֶשֶׂר וְגו'. וְהָכִי אַתְחַזִּי לְרַע עֵינַי, בְּגִין דְּיוֹמָא קַדְמָאָה וְיוֹמָא תַנְיָנָא חֲדָוָה דְּכְּנֵהָא, וְאֵינוֹן מְפַלְגִי עֲדָאן לוֹן. מִיּוֹמָא תְּלִיתָאָה וְלִהְלָאָה, דְּאִיהִי שְׁרִיא עֲלֵיהוּ, מַה פְּתִיב. (בראשית ח) וְהַמִּים הֵיוּ הַלּוֹף וְחִסּוֹר עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי כְּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רֵאשֵׁי הָהָרִים. (דף רנ"ח ע"ב) וְהַמִּים הֵיוּ הַלּוֹף וְחִסּוֹר, אֵלּוּן קֶרְבָּנִין, דְּאֲזֵלִין וּמִתְמַעֲטִין. וְכִמָּה דְּאֵינוֹן מִתְמַעֲטִין, הָכִי נָמִי אַתְמַעֲט טוֹבָא דְּלֵהוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר, תָּא חֲזִי, מִיּוֹמָא תַנְיָנָא שְׁרִיאָו מִיָּא לְאַתְחַזָּאָה, כִּיּוֹן דְּשְׁרִיאָו מִים, מִיּוֹמָא תְּלִיתָאָה אִיהִי שְׁרַת עֲלֵיהוּ, וְאֵינוֹן מִים לֹא הָווּ יוֹדְעֵי בְּבִלְאִי (ס"א בבבלי), אִמָּאֵי רְשִׁימִין הָבָא, דְּהָא טוֹבָא דְּיִשְׂרָאֵל לֹא הָוִי בְּאַתָּר דְּמַעוּטָא, אֶלֶּא בְּאַתָּר דְּרַבּוּיָא. וּבְגִין דְּאֵלּוּן מִיּוֹן דְּרְשִׁימִין הָבָא אַתְמַעֲטִין, אִתִּי קָרָא לְאַשְׁמַעֲיָנָן דְּכְּתִיב, וְהַמִּים אֵינוֹן

דִּידֵיעַן בְּיוֹמֵי דְחַג, אֵינּוֹן דְּרִשְׁמִין גּוֹ קְרַבְנִין, דְּאֵינּוֹן טוּרֵי לְלוּטִין, הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר טוּבָא דְלַהוֹן, וּנְגִידוֹ דְאַנְגִיד עֲלֵיהּ, הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר, וּבְגִין דְאֵינּוֹן מִים דְלַהוֹן הוּא, לֹא אֶתְחַבְּרַן אֶתְוּוֹן, דְלֹא יִתְחַבֵּר טוּבָא דְלַהוֹן, אֶלָּא זְעִיר זְעִיר.

אֲבָרָ לְיִשְׂרָאֵל, דְאֵינּוֹן מְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מַה כְּתִיב. (תהלים לד) וְדַרְשֵׁי יִי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. רִישֵׁיהּ דְקָרָא, כְּפִירִים רְשׁוּ וְרַעְבוּ, אֲלִין מְמַנָּן דְשָׂאָר עֲמִין. וְדַרְשֵׁי יִי, אֲלִין יִשְׂרָאֵל, לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב, אֲלִין אֲזִלִין וְאֶסְתַּלְקוּ לְעִילָא לְעִילָא. וּבְגִין כֶּף, טוּבָא דְלַהוֹן דְאֵינּוֹן מִים, הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר. עַד הַחֲדָשׁ הָעֶשְׂרִי. דָּא טַבַּת, דְהָא כְּדִין יְמֵי הַרְעָה הוּוּ, וְאֶתְעַרַת הָיָא רַעָה וְאֶתְתַקַּפַת, וְכֻלָּהּ קַדִּישָׁא לֹא אֲנַהֲיִרַת מִגּוֹ שְׂמֻשָׁא, כְּדִין נִרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים, אֲלִין אֵינּוֹן הָרֵי חֲשׂוּכָא, טוּרִין דְלוּטִין אֶתְחַזְזוֹן וְאֶתְתַקְפוּ, וְעַבְדִין בִּישִׁין בְּעַלְמָא.

בְּיוֹמֵין אֲלִין, אִשָּׁה בְהָאֵי עוֹלָה, דְהָא כְּדִין הֵינִי אִשִּׁים אֲכֵלֵי חוֹלְקֵיהוֹן. שְׂבַעִים פְּרִים אֲלִין, אֵינּוֹן לְקַבֵּל שְׂבַעִים מְמַנָּן, דְשִׁלְטוּ עַל שְׂבַעִין עֲמִין. וְסִלְקִין בְּיוֹמָא קַדְמָאָה, וְנַחְתִּי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְאֶקְרוּן פְּרִים מְנַגְחִין בְּיוֹמֵין דְלַהוֹן. אֵילִם, אַרְבִּיסָר, תְּרִין בְּכָל יוֹמָא אֵינּוֹן י"ד יְהוֹ"ה. יְדָא דְשִׁלְיֻטָּא עֲלֵיהּ תְּדִיר, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא. אֲמַרִין בְּנֵי שָׁנָה, מְנַיִנָא דְלַהוֹן ח"ץ.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי, רַע עֵין הוֹיֵנָן לְגַבִּייהוּ. אֵין, דְהָא פְתִיב, (משלי כה) פִּי גִחְלִים אֶתְהָ חֲתָהּ עַל רֵאשׁוּ. אֲבָל אֲנָן לֹא יַהֲבִינָן אֶלָּא בְּחֶדְוֹתָא, דְלִית בְּיוֹמֵי שְׂתָא, חֶדְוֹתָא, כְּאֲלִין יוֹמִין. וּבְגִין דְאֲנָן יַהֲבִין בְּטוֹב לְבָא, וּבְחֶדְוֹתָא דְרַעוּתָא, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא נוֹתְנִים אֶלָּא בְּשִׂמְחָה, שְׂאִין בִּימֵי הַשָּׁנָה שְׂמַחָה כְּאֵלוּ הַיָּמִים. וּמִפְּנֵי שְׂאֲנַחְנוּ

שְׂרֻשׁוּמִים כְּאֵין מְתַמְעָטִים, כְּאֵין הַפְּסוּק לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שְׂכַתוּב וְהַמִּים, אֵלוּ שְׂיִדוּעִים בִּימֵי הַחַג, אֵלוּ שְׂרֻשׁוּמִים תוֹף הַקְּרַבְנֹת, שְׂהֵם הָרֵי קְלָלוֹת, הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר הַטוֹב שְׂלָהֶם. וּמִשִּׁכְּהָ שְׂנַמְשַׁכְתָּ עֲלֵיהֶם הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר. וּמִפְּנֵי שְׂאֵלוּ הַמִּים שְׂלָהֶם הוּא, לֹא מִתְחַבְּרוֹת אוֹתֵייתָ, שְׂלֹא יִתְחַבֵּר הַטוֹב שְׂלָהֶם אֶלָּא מְעַט מְעַט.

אֲבָרָ לְיִשְׂרָאֵל, שְׂהֵם מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַה פְּתוּב? (תהלים לד) וְדַרְשֵׁי ה' לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. רֵאשׁוּ הַפְּסוּק - כְּפִירִים רְשׁוּ וְרַעְבוּ - אֵלוּ הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׂאָר הָעַמִּים. וְדַרְשֵׁי ה' - אֵלוּ יִשְׂרָאֵל - לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. אֵלוּ הוֹלְכִים וְעוֹלִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וּמִשׁוּם כֶּף הַטוֹב שְׂלָהֶם, שְׂהֵם מִים, הָיוּ הַלוֹף וְחֶסֶר, עַד הַחֲדָשׁ הָעֶשְׂרִי, זֶה טַבַּת, שְׂהָרֵי אִזְ יְמֵי הַרְעָה הֵם, וּמִתְעוֹרְרַת אוֹתָהּ רַעָה וּמִתְחַזְקַת, וְהַכְּלָה הַקְּדוּשָׁה לֹא מְאִירָה מִתוֹף הַשְׂמֻשׁ. אִזְ נִרְאוּ רֵאשֵׁי הַהָרִים, אֵלוּ הֵם הָרֵי הַחֲשֵׁף, הָרֵי הַקְּלָלוֹת נִרְאִים וּמִתְחַזְקִים וְעוֹשִׂים רַעוּת בְּעוֹלָם.

בְּיָמִים אֵלוּ אִשָּׁה בְּזוֹ הַעוֹלָה, שְׂהָרֵי אִזְ אֵלוּ הָאִשִּׁים אוֹכְלִים חֲלָקִים. שְׂבַעִים פְּרִים אֵלוּ הֵם כְּנַגְדֵי שְׂבַעִים מְמַנִּים שְׂשׁוּלְטִים עַל שְׂבַעִים עַמִּים, וְעוֹלִים בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְיוֹרְדִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְנִקְרְאִים פְּרִים מְנַגְחִים בְּיָמִים שְׂלָהֶם. אֵילִם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר, שְׁנַיִם בְּכָל יוֹם הֵם י"ד יְהוֹ"ה. יְדָא שְׂשׁוּלְטַת עֲלֵיהֶם תְּדִיר, בְּכָל יוֹם וְיוֹם. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה, הַמְּנַיִן שְׂלָהֶם ח"ץ.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּף, רַע עֵין אֲנוּ אֶצְלָם - כֶּן, שְׂהָרֵי פְתוּב (משלי כה) פִּי גִחְלִים אֶתְהָ חֲתָהּ עַל רֵאשׁוּ. אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא נוֹתְנִים אֶלָּא בְּשִׂמְחָה, שְׂאִין בִּימֵי הַשָּׁנָה שְׂמַחָה כְּאֵלוּ הַיָּמִים. וּמִפְּנֵי שְׂאֲנַחְנוּ